

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**B. Haymonis, Episcopi Ante DCCC. Circiter Annos
Halberstadensis, Historiae Ecclesiasticae, Sive De Rerum
Christianarum Memoria, Libri X**

Haimo <Halberstadensis>

Helgestadi[i], 1671

Liber II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10968

*De Electione Matthiæ Apostoli, & septem
Diaconorum.*

Restat ut de his, quæ post ascensionem Domini proximè consecuta sunt, dicamus. Mittunt Apostoli sortem, & pro Iuda traditore eligunt *Matthiam*. Ordinant etiam septem *Diaconos*, ministerii viduarum gratia, è quibus unus statim post ordinationem suam lapidatur. Propter quod & nomine suo coronatur à Domino; *στέφανος* enim interpretatur corona.

CAP. II.

De Iacobo Episcopo Hierosolymitano primo.

Tunc deinde *Iacobus*, frater Domini, primus Hierosolymitanæ ecclesiæ suscepit sedem, cum esset virtutum merito, & vitæ insignis privilegio. *Clemens in libro Dispositionum*. Nam licet *Petrus*, & *Iacobus*, & *Iohannes* omnibus pene post Ascensionem Domini fuerint prælati, tamen non sibi vendicant gloriam, sed *Iacobum* qui dicebatur *Iustus*, Episcopum statuunt. Huic quippe Iacobo, & Petro, & Johanni, Dominus post resurrectionem omnem scientiam tradidit, & ipsi cæteris Apostolis; qui Apostoli ipsis LXXII. tradiderunt.

Ioan-

ECCLESIAE LIB. II.

Duos autem Iacobos fuisse constat: unum fratrem Ioannis, alterum hunc Iustum, *fratrem Domini*: qui frater Domini dictus est pro eo, quod esset filius Ioseph, qui Christi quasi pater habebatur.

C A P. III.

Quare Iacobus sit frater Domini dictus,

H A Y M O,

De eadem materia, secundum quod reperit in

Sententiis Patrum.

SCIUNT etiam qui diligenter exploraverunt, quia Frater Domini sit dictus, tanquam cognatus sit. Hic enim mos Hebræorum, cognatos vel propinquos *Fratres* dicere vel appellare. Frater igitur Domini sic dictus est, quia de *Maria*, Sorore matris Domini, & patre *Alphæo* genitus est. Vnde *Iacobus Alphæi* appellatur. Sed quoniam nunc se ingessit occasio de duobus Iacobis, omnem quæstionem rescindamus, & altius generis eorum repetamus originem. *Maria* mater Domini, & *Maria* mater Iacobi, fratris Domini, & *Maria* Iacobi, Fratris Iohannis Evangelistæ, sorores fuerunt de diversis patribus genitæ, sed de eadem matre, scilicet *Anna*. Quæ Anna primo nupsit *Ioachim*, & de eo genuit *Mariam* matrem Domini. Mortuo *Ioachim*, nupsit *Cleophæ*, & de eo habuit alteram *Mariam*, quæ dicitur in Evangeliiis *Maria Cleophæ*. Porro *Cleophas* habebat fratrem *Ioseph*, cui filiam suam beatam *Mariam* desponsavit. Suam verò filiam dedit *Al-*

B

phæo,

phæo, de qua natus est *Iacobus minor*, qui & *Iustus* dicitur, frater Domini, & *Ioseph* alius. Mortuo itaque *Cleopha*, *Anna* tertio marito nupsit, scilicet *Salome*, & habuit de eo tertiam, de qua, desponsata *Zebedæo*, nati sunt *Iacobus major*, & *Ioannes Evangelista*. Sed jam ad Historiæ narrationis ordinem revertamur.

C A P. IV.

De Tathæo misso ad Edessam, & de epistolis missis ab Abgaro Rege ad Christum, & à Christo ad Regem Abgarum.

Sub hoc itaque tempore *Tathæus* à Domino mittitur ad *Abgarum*, Regem Edessenorum, qui eum ab ægitudine curat, & civitatem absolvit ab errore.

H A Y M O.

Hujus rei prolixior in aliquo scripto reperi historiam, sed nescio si apocrypha est: Quæ quia de fidei pietate descendit, necessarium duxi eam huic operi inserere. Dicitur enim, quia de Salvatore nostro, adhuc in carne degente, cum de miraculis ejus felix ubique fama loqueretur, quod misit ad eum *Abgarus Rex Edessenorum* Epistolam, in qua magnis precibus rogabat eum, ut veniret ad se, & curaret eum à lepra. Dicit etiam quod ex multis annis cupierit eum videre, & ideo monet, ut veniat ad se, & se expediat de odio Iudæorum, & habitet secum, quia haberet civitatem, quæ sufficere posset utrisque. Dominus autem rescribit ad eum propria manu epistolam, in qua primum beatum illum asserit pro eo, quod credit in eum, quem non vider. Secundo

Secundo dicit, se per semetipsum modo non posse venire, quia in loco Hierosolymorum præceptum patris & obedientiam impleturus. Tertio promittit ei salutem in hæc verba: *Cum assumptus fuero, mittam tibi unum ex discipulis meis, qui te curabit ab infirmitate tua.*

CAP. V.

De facie Domini lineo panno impressa.

Dicitur etiam, quod pro desiderio præfati Regis implendo aliquatenus, Dominus faciem suam lineo panno impressit, & misit ad eum, ut qui in propria forma videri non poterat, saltem per impressam imaginem videretur. Tunc ergo *Tattheus* ille discipulus, qui missus est ad *Edeffam* prædictam, ibi dominicam deportare meruit imaginem, quæ per longa ibi tempora perduravit, donec Constantinopolim, cum cæteris reliquiis, est asportata.

CAP. VI.

Dispersio discipulorum Domini.

Lapidato itaque *Stephano* protomartyre, discipuli omnes, exceptis duodecim, disperguntur per universam Iudæam & Samariam; & aliqui eorum usque ad Phanicem, & Cyprum, & Antiochiam devenerunt. Ibi paucis prædicant Iudæis, non audentes se credere Iudæis vel gentibus, *Saulo* tunc temporis vastante ecclesiam,

HAYMONIS HISTORIÆ

C A P. VII.

Actus Philippi Diaconi.

Philippus, unus ex septem Diaconibus, descendit Samariam, & habuit gratiam prædicandi, ita quod *Simonem Magum*, apud Samaritanos tum celebrem, sua prædicatione consternit. Qui etiam ab eo suscepit baptismum, sed in dolo. Sed & *Candacem*, Præpositum cujusdam Reginae Æthiopiæ, convertit & baptizat.

C A P. IIX.

Vocatio Pauli Apostoli.

Per idem tempus Paulus in Apostolatum vocatur, cœlesti ad se voce delata.

C A P. IX.

Suggestio Pilati ad Tiberium.

Interea, cum de Domino Iesu Christo circumquaque fieret rumor, *Pilatus* de mirabilibus ejus & resurrectione *Tiberio* principi refert, & quod beatus à plurimis crederetur. Mos quippe erat apud Romanos, ut si quid novi in Provinciis accidisset, Imperatori vel Senatui nunciaretur.

C A P. X.

Tiberius de Christo complacatur per Pilatum.

Tiberius ergo monitus à Pilato, quæ compererat, refert ad Senatum. *Tertullianus*. Datum enim erat decretum, ne quis Deus ab Imperatore consecraretur, nisi à Senatu probaretur. Senatus autem spre-
viffe

visse dicitur, quia sibi prius non fuerat delatum, sed
 auctoritatem suam vulgi prævenerat opinio. Tibe-
 rius autem manet in sententia, comminatus pericu-
 lum accusatoribus Christianorum. Quo per divinam
 providentiam adversus nostros clementer agente,
 mox brevi tempore in omnem terram prædicatio
 diffunditur. Convertuntur innumeræ multitudines,
 & per doctrinam Christi, & virtutum miracula, ad Ec-
 clesias congregantur. *Cornelius* in Cæsarea primus,
Petro ministrante, convertitur; in *Antiochia* per pluri-
 mi de gentibus credunt, ubi florentissima congrega-
 tur ecclesia per Discipulos, sub *Stephano* in prima per-
 secutione dispersos. In qua etiam erant Prophetici
 ordinis viri, cum quibus *Paulus* & *Barnabas*.

C A P. XI.

De impositione prima Christiani nominis.

Ibi primum Discipuli, imposito in fonte Baptismatis
 vocabulo, *Christiani* nuncupantur. Ibi & *Agabus*, ex
 Prophetis unus eorum, qui aderant, de fame futura
 sub *Claudio* prophetavit. *Tiberius* viginti & duobus
 annis sedit.

C A P. XII.

Quomodo Iudæis multa mala acciderint.

Interea *Tiberius*, post viginti & duos annos principa-
 tus sui, moritur. *Cajus* succedit in imperio, tradens *A-*
grippæ regnum Iudæorum, simul *Philippo* & *Lisaniæ* &
Herodi Tetrarchias, præfato *Herodi* perpetua depor-
 tationis pœna imposita.

H A Y M O.

Circa hoc tempus Iudæis multa accidunt mala, propter piaculū, quod in Salvatorem commiserunt, Cajo persequente. Ad quem *Philo*, tunc insignissimus Scriptor apud Hebræos, pro contribulibus suis Iudæis legationem suscepit, propter exortam apud Alexandriam seditionem inter Græcos & Iudæos. Ipse *Philo*, contra *Ap-pionem*, qui erat ex parte Græcorum, potentissime purgat Iudæorum objecta: sed spernitur à Cajo, cum odisset Iudæos *Cajus*, pro eo, quod ei neque aras, neque templa neque imagines faciebant. Erat enim tantæ vesaniæ & præsumptionis, ut DEVM se voluerit appellari. Qui etiam templum sanctæ civitatis replens imaginibus & statuis, quod solum intactum à prophana religionis contagione fuerat, commutare in templum proprij nominis ausus est, ut, pro pudor! *templum Domini*, ædes nobilissima, *Iovis & novi Dei Caji* vocaretur. Quæ omnia in suis libris *Philo* plenius describit; & alias innumeras clades, ultra omnes tragicos luctus, Iudæis irrogatas esse dicit apud Alexandriam.

C A P. XIII.

Actum tempore Tiberii.

At *Iosephus* mala enumerat, quæ apud Hierosolymam eis acciderunt, & quomodo *Pilatus* in Hierosolymam intulit imagines *Cæsaris*.

CAP.

C A P. XIV.

De morte Pilati.

Per idem tempus, cum sic ultio divina perurgeret
 Iudæos, Pilatum quoque, qui in morte Christi iniqui
 iudicis officio functus est, non sinit esse impunitum.
 Hic ergo à Cajo multis malorum cladibus excruciatuſ,
 tandem propria manu se transverberans damnat in
 mortem.

C A P. XV.

De fame dira prophetata.

Interea Cajo finem vivendi facit, post quatuor annos,
 nec integros: *Claudius* succedit, sub quo dira fames fu-
 it, quam prophetavit *Agabus*. Tunc fratres Antiochiæ
 pro viribus suis, sanctis habitantibus in Hierusalem, ne-
 cessaria transmittunt per *Paulum & Barnabam*, in mini-
 sterium sanctorum destinatos.

C A P. XVI.

De Herode Agrippa, seu Minore.

Sub hoc tempore *Agrippa*, cognomento *Herodes*, ro-
 tius Iudææ regnum obtinet. Hunc *Lucas* in Acti-
 bus Apostolorum *Herodem* nominat, *Iosephus Agrippam*.
 Hic, inquam, de crudelitate patris plurimum retinens,
 persequitur Apostolos: *Petrum* incarcerat, & occidit *Ia-
 cobum*, Fratrem *Iohannis*, gladio. *Clemens Alexandrinus*.

C A P. XVII.

De martyrio Iacobi, fratris Iohannis.

DE cuius passione, ut aliquid revolvamus, dicitur,
 quod,

quod, cum à quodam apparitorum oblatus esset Herodi ad martyrium, etiam ipse, qui obtulerat, poenitentia ductus, motus est, & confessus, se esse Christianum. Tunc ambo pariter ducti sunt ad supplicium. Et cum ducerentur, rogavit Iacobum in via, dari sibi remissionem. At ille, parumper deliberans, *Pax tibi*, inquit; & osculatus est eum, & ita ambo capite plexi sunt. Sed adest continuo vindex Dei dextera in præfatum Herodem.

C A P. XIIII.

De vindicta DEI in Herodem.

Nam cum postmodum apud Cæsaream, in honorem Cæsaris, spectacula faceret, arrogantissima indutus veste, mirabiliter auro & argento contexta, populis stupentibus, ex metalli radiantis fulgore: Deus subito appellatur, atque, ut fiat propitius, exoratur. Sed quia appellationem & fastum non repressit, mox percussus ab Angelo, & incredibili dolore ventris, & inflatione correptus, respiciens ad amicos: *En ego*, inquit, *Deus vester, ecce percellor confestim, & detrahor è vita.* Lucas in Actibus Apostolorum.

C A P. XV.

De morte Herodis.

DEinde scatenus vermibus exspiravit, agens septimum regni sui annum, quatuor sub *Caligula*, tres reliquos sub *Claudio*,

CAP.

CAP. XX.

De Simone Mago.

Sub hoc tempore quidam *Simon Samaritanus*, caput totius pravitatis, & principium omnis hæresis, sub Claudio Cæsare magicis artibus & ope Dæmonum sublevatus, in urbe Roma Deus decernitur, & simulachri potitur honore, collocati inter duos pontes fluminis Tiberis, habens etiam titulum Latinis verbis, SIMONI DEO SANCTO. Sed non diu permanet, fraude divinitatis detecta.

CAP. XXI.

Adventus Petri in urbem Romam.

Continuo namque in ipsis Claudii temporibus, per divinam providentiam, *Petrus* Apostolus fundata prius *Antiochiæ* Ecclesia, ad urbem *Romam* cum honore deducitur, afferens secum ex Orientis partibus, ut cœlestis quidam negotiator, divini luminis mercimonia, si quis sit comparare paratus. Cujus magnifica auctoritate statim clarum verbi Dei lumen oritur, & Simonis cum suo authore extinguitur.

HAYMO.

Tantam igitur prædicandi habet gratiam, ut universorum mentes placido illustrans sermone traxerit, & Christi nomen in capite regnorum celebre fecerit in brevi. Et hoc quidem pulchre divina dispositione actum est, ut ibi tanto gloriosius titulus Salvatoris erigere.

C

rigere.

rigeretur, quanto contumeliosius, in initio fidei, spretus ibidem à Romanis fuerat ipse Salvator.

CAP. XXII.

Conversio Philonis.

Eo tempore *Philo*, Hebræorum scriptor, de quo supra memoravimus, subtilissimus, in sensibus profundus, & affluentissimus eloquentia, copiose inveniens & copiosius eloquens, Petro Apostolo prædicanti adhæret: qui denique nobis in multis libris ingenii monumenta reliquit.

CAP. XXIII.

De Evangelio Marci.

Tunc *Marcus* scribit Evangelium, hac occasione. Cum sola Petri auditio non sufficeret, magna cum audientium aviditate, magnis precibus rogant Marcum, discipulum ejus, ut prædicationem scripti commendaret memoriæ: *Clemens in Sexto Dispositionum Libro*. Petrus vero, ut religioso se spoliatum comperit furto, delectatus est, factumque confirmavit & perpetuo legendum ecclesiis tradidit. Postmodum verò Marcus hoc idem Evangelium, apud *Ægyptum* missus à Petro, prædicat, & primus apud *Alexandriam* levatur in Episcopum; ubi multos lucratur populos, magnæ sobrietatis & continentiæ exemplo. Interea *Paulo* Apostolo ab Hierusalem in circuitu, & usque ad Illyricum prædicante, *Claudius* Imperator Iudæos tumultuantes urbe depellit. Tunc *Aquila* & *Priscilla*
cum

cum cæteris expulsis, veniunt in Asiam, ibique coherent Apostolo, ecclesiae fundamenta jacenti.

C A P. XXIV.

Quae Iudæis acciderint mala.

Tunc vero *Agrippa* apud Hierosolymam regnante, procuratore vero provinciae *Felice*, *Claudio* adhuc in imperio perdurante, tanta Iudæis accidunt mala, ut ipsa die Paschæ seditione exorta, de his solis, qui in foribus ecclesiae constipatione populi mortui sunt, triginta millia computentur, ubi & *Ionathas* pontifex interficitur. Ea tempestate Ægyptius quidam *Magus*, & arte Magica simulans se esse prophetam, ex omni parte congregans Iudæos, promittens eis libertatem antiquam, & liberationem civitatis suæ, eorum auxilio fretus, per desertum venit usque ad montem Oliveti. Sed conatus ejus prævenit *Felix*, & congressione facta cum armis, Ægyptium quidem fugat, alios vero vel perimit, vel capit, usque ad triginta octo millia virorum.

C A P. XXV.

Mors Claudii Imperatoris.

Interea *Claudio* tredecim annis & octo mensibus functo imperio, *Nero* suscipit principatum. Hic *Festum* mittit in Iudæam, ut succedat *Felici*, apud quem *Paulus* causa dicta vincitur Romam mittitur, *Aristarcho* comitante, & biennium in libera manet custodia. Post hoc ad prædicandum dimittitur, nondum *Nerone* in

tanta erumpente scelera, quanta de eo narrant Historia: sed adhuc, dispensatione divina, clementius agente, ut interim compleretur prædicatio Pauli, & scriberentur ejus Epistolæ, vel ad personas, vel ad capita provinciarum: vel ad fidei soliditatem, vel ad decorem Evangelii, denique ad totius ecclesiæ utilitatem.

CAP. XXVI.

De martyrio Jacobi, fratris Domini.

Igitur post Paulum Romam transmissum, videntes Iudæi, frustratas esse insidias, quas ei intenderant, ad *Jacobum* fratrem Domini & Hierosolymorum Episcopum, convertuntur ad vindicandum. Tunc expetunt ab eo abnegationem Christi. At ille libera voce, coram omni populo, Christum esse filium Dei confitetur. Tunc de pinna Templi dejectus ab impiis Iudæis, orans super genua sua, etiam pro lapidantibus, tandem fullonis vecte percussus occubuit, xxx. episcopatus sui anno. *Clemens*. Fuit autem ex utero matris suæ sanctus, vinum & siceram non bibit, animal non manducavit; ferrum caput ejus non ascendit; oleo non est perunctus; balneo non est usus; nec laneo indumento indutus, sed tantum syndone. Huic soli licebat introire in Sanctum Sanctorum, ubi genua flectendo incessanter orabat, adeo ut ad modum camelii callos faceret in genibus. Qui pro incredibili continentia vitæ, & justitia summa, appellatus est *Oblivus*, id est,

id est, munimentum populi & iustitia. Nec multo post oppugnatio consecuta est *Vespasiani*, ita ut & Iudæorum prudentes hanc esse causam crederent statim consecutæ oppugnationis Hierosolymorum, quod in *Jacobum* injecerint manus sceleratas, justissimum & omnium confessione piissimum virum, qui erat frater Domini, qui dicitur Christus.

HAYMO.

Ego vero magis opinor hoc eis contigisse, ut, quia in Dominum *Jesum* commiserunt, & quia clamaverunt: *Sanguis ejus super nos & super filios nostros*, tam in se, quam in suis successoribus, continua fere sanguinis effusione punirentur. Interea *Festus* moritur apud Iudæam, cui successit *Albinus*, Cæsare adjudicante; *Albino Florus*: cujus avaritiam & luxuriam, cæteraque flagitia non ferentes (nam & honorabiles quosque flagris verberaverat, & nonnullos in sancta civitate patibulo suspenderat) adversum Romanos rebellant. Cujus rei occasione, ad debellandos Iudæos, magister militiae *Vespasianus* transmittitur.

CAP. XXVII.

De crudelitate Neronis.

Nero, crudelissimus Imperator: qui in tantum sceleris progressus est, quod & in matrem, & in fratres & uxores, & omnes sanguinis proximos, parricida existit, & incestus facit, & Christianos maxime persequitur.

De Martyrio Apostolorum Petri & Pauli.

ET Petrum & Paulum, Apostolorum duces & signife-
ros in populo Dei, & in ipsa urbe Roma, alterū qui-
dem gladio, alterum crucis patibulo condemnat. Et
Petrus quidem capite demerso cruci figitur; quod ro-
gavit, ne Domino videretur adæquari. *Dionysius Corin-
thiorum Episcopus;* Qui non divisi, vel diversis temporib⁹
ut quidam volunt, sed simul in præfata urbe docentes,
uno eodemque tempore ambo pariter, martyrio co-
ronantur. In quorum gloriosissimo fine & laudibus
nos secundi voluminis finem facimus,

D.HAY-